

Zaměřeno na Království

Roč. 28 č. 8

Anthony Buzzard, editor

Květen, 2026

Proč posíláme své děti do války?

Alane Rozelle, Michigan

Tento článek píšu se smutkem v srdci. Selháváme v našem poslání učednictví, v při pravě lidí na život a vládnutí v *mírumilovném a pokojném* království. Další mladý, nedávno pokřtěný věřící, který vyznává Ježíše, se přihlásil do armády. Možná skončí na nebojové pozici, ale stále budou součástí válečného stroje, budou vycvičeni pro boj a budou muset přísahat věrnost systému. I ti na nebojových pozicích mohou být v případě potřeby povoláni do boje.

Náborový systém je klamný. Přesvědčuje naše mladé sliby, že zaplatí vysokou školu a tučné vstupní bonusy výměnou za pouhé tři až čtyři roky života. Slibuje, že z chlapce (nebo dívky?) udělá „muže“. Přísahá, že díky absolvovanému výcviku může člověk později získat skvělou práci, po 20 letech dobrý důchod a péči po zbytek života – tedy pokud ten člověk přežije. Rizika a nebezpečí jsou bagatelizována, skrývána.

Systém by měl být povinen hlasitě prohlášovat všechny nevýhody svého „produktu“, stejně jako musí farmaceutické reklamy uvádět desítky negativních vedlejších účinků svých „zázračných léků“. Nebo co takhle upřímná reklama ukazující následky dlouhodobého vystavení válce, jako ty staré protikurácké reklamy, které ukazovaly muže s tracheotomií poté, co dostal rakovinu hrdla z let vdechování karcinogenů. Ale takový je světový systém této současné zlé doby. Není upřímný. Odpovědnost za sdělování pravdy leží v rukou církve. My jsme ti, kteří mají za úkol učit, školit, vychovávat a vést nové (i staré) věřící v Boží pravdě. Pokud se vyhýbáme své povinnosti, svět jistě nebude učit pravdu, ale zcela jistě zaplní tuto mezeru. Svět, stejně jako had v rajské zahradě, je mistrem v překrucování pravdy, láká lstivými slovy a

svádí naivní lidi lesklými cetskami a prázdnými sliby.

Nemůžeme hledat správné vedení ve světě. Jediným dokonalým zdrojem je Bůh. Podívejme se tedy, co nám říkají Boží slova v Písmu, pokud jde o válku, armádu, násilí a nenásilí. Mnozí hledající poukazují na četné bitvy a genocidy ve Starém zákoně jako na ospravedlnění účasti křesťanů ve válce. To je však téma na jiný článek. Když však Ježíš zahájil své působení, obrátil mnoho starověkých židovských zvyků a přesvědčení naruby. Opakovaně pronášel výroky jako: „Slyšeli jste, že bylo řečeno... **ale já vám říkám** ...“ (Mat. 5). Ostře kritizoval jejich zvyky týkající se cizoložství, rozvodů a přísah. Ze šesti výroků „já vám říkám...“ v této kapitole se však ostatní tři týkají nenásilí: milovat svého nepřítele, nehledat pomstu a nezabíjet.

Ve skutečnosti Ježíš odhaloval opravdové Boží srdce, opravdové pochopení a naplňování Božích zákonů. V Matoušovi 5:17 totiž řekl: „Nemyslete si, že jsem přišel odstranit nebo zrušit Zákon [Mojžíšův] či spisy [proroků]; nepřišel jsem je zrušit, ale naplnit“ (Amplified). Židé se ve své víře stali legalisty. Ježíš nazval vůdce „obílenými hrobkami“; navenek dělali vše správně, ale uvnitř měli temná a mrtvá srdce. Přišel, aby „osvobodil zajatce“ (Lukáš 4:18), aby osvětlil svobodu, která je v Božích ustanoveních. Proto nás Jan 8:36 ujišťuje: „Jestliže vás Syn osvobodí, pak jste nepochybně svobodní“ (Amplified). Vrátilme-li se k výroky v Matoušovi 5, čteme: „Slyšeli jste, že bylo řečeno starým: ‚Nezabiješ‘, ale já vám říkám, že každý, kdo se nadále hněvá na svého bratra... a kdo říká: ‚Ty blázne!‘, bude vystaven nebezpečí ohně [Gehenny]“ (Mat. 5:21-22). Toto prohlášení se týká vztahů s bratry a sestrami v Kristu, s našimi spoluvěřícími. Nejenže je **nesmíme** zabíjet, ale nesmíme k nim ani chovat zášť, hněv nebo zlobu. Křesťané jsou v každé ze-

mi po celém světě. Když vypuknou války, jsou zabíjeni křesťané stejně jako nekřesťané. Bomby a kulky nerozlišují mezi jedněmi a druhými. Jak tedy může skutečný věřící v Boží spásnou lásku být součástí války nebo armády, která způsobuje smrt Jeho milovaných? To by nemělo být!

V Matoušovi 5:38–39 čteme: „Slyšeli jste, že bylo řečeno: ‚Oko za oko, zub za zub [trest odpovídající provinění].‘ Já vám však říkám: Neodporujte zlému člověku“ (Amplified). Křesťanovi není dovoleno se mstít ani odplácet. Když došlo k událostem z 11. září, mnoho Američanů chtělo pomstít všechny ty mrtvé. Dokonce i křesťané se co nejrychleji hlásili do armády, aby dostali šanci vrátit úder, zatímco jiní pořádali modlitební kruhy, v nichž odsuzovali nejen samotné pachatele, ale všechny „odtamtud“. Také to by nemělo být!

Poté se Ježíš potřetí zabývá otázkou správného postoje k urážce: „Slyšeli jste, že bylo řečeno: ‚Miluj svého bližního a nenávid svého nepřítel.‘ Ale já vám říkám: milujte [tj. nezištně hledejte to nejlepší nebo vyšší dobro pro] své nepřátele a modlete se za ty, kteří vás pronásledují, abyste se ukázali jako děti svého Otce, který je v nebesích“ (Amplified).

Mohl by to Ježíš vyjádřit jasněji? **Milujte** své nepřátele. Jaký aspekt střelení, shazování bomb nebo ničení domů lidí je **milováním**? Vžijte se do jejich situace: Cítili byste se milováni křesťany, kteří by vás vyháněli z vašeho domova nebo vraždili členy vaší rodiny? Záleží na tom, jestli vy, jakožto zbožný návštěvník církve, se pomodlíte předtím, než se zapojíte do genocidy, nebo nosíte Bibli, zatímco obsluhujete kulomet? Vidí Bůh pouze záměr ve vašem srdci, nebo vidí i vaše činy? Máme světu dokázat, že jsme **děti našeho Otce v nebi**, tím, že budeme dělat to, co svět nedělá: MILOVAT. Milovat naše spoluvěřící, milovat naše bližní, milovat dokonce i naše nepřátele!

Tím, že se nadále účastníme vojenského systému, dokazujeme, že se nelišíme od svě-

ta v našem přístupu k těm, kteří nám ubližují a urážejí nás. Mstivost a zabíjení druhých je způsob, jakým svět řeší problémy. Připojit se k válečné mašinérii, přísahat jí věrnost, cvičit se v zabíjení a ničení a podporovat ji svými penězi a modlitbami je pro Boha kletbou. Ti, kdo se nazývají Božím lidem, by se toho nikdy, nikdy neměli účastnit. Musíme přestat obětovat své děti tomuto molochu. Ani se nemohu začít zabývat následky vojenských akcí. Zabrало by to příliš mnoho stránek. Toto je spíše preventivní text než text po akci. Musíme své děti učit cestě míru nyní, aby v budoucnu věděly, jak žít v Království míru. Musíme je naučit, jak milovat své nepřátele, aby se, dá-li Bůh, tyto nepřátelé jednoho dne stali věřícími. Neboť není Boží vůlí, aby někdo zahynul, ale aby **všichni** došli k pokání a přijali život budoucího věku v mírovém Království Božím (2 Petr 3:9; 1 Tim 2:4).

Výzvy, kterým čelíme

Barbara Buzzard

Alespoň na první pohled se zdá, že to měli naši dávní předkové ve víře relativně jednoduché. Bůh stanovil tato pravidla: **žádní jiní bohové a žádné modly**.¹ Ochotně s tím souhlasili. Jen o šest týdnů později však vytvořili zlaté tele jako napodobeninu egyptského boha a uctívali ho. Izrael složil slavnostní slib věrnosti a poslušnosti Bohu. Bůh však musel tento příkaz a varování často opakovat. Jeho slova nemohla být jasnější. Vtisknul jim do paměti vážnost toho, že mají uctívat Jeho a pouze Jeho jako svého Boha, a nebezpečí uctívání kohokoli jiného než Jeho. (Kdo z nás si dnes nevzpomíná, jak mu bylo řečeno: „Už jsem ti to říkal tisíckrát!“) Naši předkové ve víře však znovu a znovu sejdou z cesty. Shrnutí mnoha kapitol Starého zákona by mohlo znít takto: „Lid činil to, co bylo zlé v Božích očích.“ Často se jednalo o modlářství. Vydávali se jinými cestami, znovu a znovu se odchylovali, pak činili pokání a znovu hřešili.

¹ Tím nechci nijak snižovat význam ostatních při-

kázání, jde pouze o obecný přehled.

Jak jsme s těmito lidmi spojeni? Zvažte pojem „židovsko-křesťanský“; neexistuje křesťan bez předchozí „židovské“ části. Náš Spasitel, ten, jehož slova nám předávají křesťanství, nám dává také tu „židovskou“ část, protože Ježíš je ten Žid, který sedí po pravici Boha. A Bůh Izraele je Bohem Ježíše.

Boží varování Izraeli byla tak vážná, že řekl: „Neuzavírejte s nimi smlouvy a nemějte nic společného s jejich bohy. Ani je nenechte žít mezi vámi! Pokud to uděláte, nakazí vás svým hříchem modlářství, a to by pro vás bylo katastrofální.“ (Ex 23:32–33). Bůh nařídil, aby byl jeho lid oddělený. Toto oddělení bylo dobré v tom, že poskytovalo ochrannou zeď. Ale tehdy, stejně jako dnes, to lidé nechápali a chtěli být jako všechny ostatní národy. To je pro víru katastrofální.

Co způsobuje to, že nepřijímáme Trojici? Odděluje nás to. (Nebo by mělo, pokud si to přiznáme.) Zamyslete se nad tím:

„Uctívat Krista s nesprávnými představami o něm znamená uctívat falešného Krista, ať už ho nazýváme jakkoli, neboť si ho tím mylně představujeme jako někoho jiného, než kým ve skutečnosti je, a jiného, než jak je zjeven v Písmu.“² Toto doslova ohromující varování bylo sepsáno v teologickém prostředí, které se lišilo od toho dnešního, kdy bylo možné takové věci vyslovit, aniž by se na ně snesl „křesťanský“ hněv. Dnes mnoho „křesťanů“ nebude potěšeno, když si tato slova přečtou, a budou je považovat za rozdělující a odsuzující. Přečtěte si prosím tuto citaci ještě jednou. Napadlo vás někdy, že Bůh-Ježíš by mohl být modlou?

Zatímco toto píšu, jeden čtenář mi právě poslal text refrénu, který nedokázal zazpívat: „Ty jsi ten jediný pravý Bůh, Ježíši... Není nikdo silnější, nikdo větší.“ Není to rouhání?

Bylo by směšné, kdybych mluvila o odvaze a sama se ji nesnažila projevovat. Přiznávám tedy, že jsem váhala, zda výše

uvedenou citaci použít, protože se ukázalo, že vyvolává bouřlivé reakce. Dokonce i někteří z těch, kteří sdílejí náš pohled na Boha a Jeho Mesiáše, si nepřejí, aby se o tom mluvilo! (Komentář dále srovnává uctívání falešného Krista s uctíváním Baala.)

Boží pravidla byla jak omezující, tak zakazující. „Není tedy důvodem k překvapení, že se autoři Nového zákona zdají být podřízení tomuto omezení a vyhýbají se používání slov ‚bůh‘ nebo ‚božský‘ ve vztahu k Ježíši. Je zaznamenáno, že sám Ježíš podpořil standardní židovské vyznání monoteismu (Marek 12:29) a přijal zákaz, který z toho vyplýval, tedy jakékoli morální srovnání mezi sebou a Bohem.“³ Doufám, že nám při zkoumání tohoto tématu bude v hlavách znít refren „žádní jiní bohové a žádné modly“.

Část druhá, tj. Nová smlouva

Když nás Velký podvodník oklamal tím, že zavedl matematickou nemožnost, aby jedna bytost byla více než jednou, „rozjeli jsme to“ a začali jsme Boha znásobovat.

Někteří říkají: „Ano, ale v mé církvi (trinitářské) jsou ti nejlaskavější, nejoddanější a nejupřímnější lidé, jaké jsem kdy poznal.“ Upřímnost je úžasná vlastnost. Kde bychom bez ní byli? *Ale Bůh řekl: Žádní jiní bohové a žádné modly.* Upřímnost nemůže nahradit Pravdu. Porušení tohoto prvního Božího přikázání je jistě tou nejničivější věcí, kterou můžeme udělat. Myšlenka, že Ježíš je Bůh, byla ve všech ohledech institucionalizována, čímž došlo k porušení prvního přikázání. A přesto nám je řečeno: „Uctívej Pána, svého Boha, a služ jen jemu“ (Lukáš 4:8). Pokud uctíváme Ježíše jako Boha, děláme něco, co je Všemohoucím Bohem *výslovně zakázáno*. A nejsme imunní vůči modlám, i když jsou brilantně zamaskované; ten hrozný zvrát v tvrzení, že Ježíš je Bůh, nás zaslepuje vůči nejvyšší pravdě o jediném pravém Bohu a porušuje jak smlouvu, tak přikázání.

² R.A. Cole, *Tyndale NT Commentaries on Mark*, s. 199

³ A.E. Harvey, *Jesus and the Constraints of History*, s. 157

Hodně záleží na tom, jak Písmo Ježíše představuje. (Kdo říkáte, že jsem?) Musí se říci, že pro křesťany je správné a náležité, abychom uctívali Ježíše jako Mesiáše Pána. To je však něco zcela jiného než uctívat ho jako jediného Boha. Ježíš *vždy* odklání uctívání zpět k Bohu.

Jak je možné zastávat dvě protichůdné myšlenky zároveň? To je kognitivní disonance. Víme, že Ježíš řekl: „Zůstanete-li v mém slovu, budete opravdu mými učedníky“ (Jan 8:31). Žehnat těm, kteří *nezůstávají* v Ježíšově učení o tom, kdo je on a kdo je Otec, vytváří rozpor: „žádní jiní bohové a žádné modly.“

Dvojnásobná obtíž

Zde je další trefná a překvapivá citace od jednoho z dnešních čtenářů: „Je snazší někoho naučit Pravdu⁴, než přimět toho, kdo Pravdu zná, aby pochopil, že je *důležité se jí držet!*“ Mezi tím, že člověk věří v Pravdu, a tím, že ji považuje za důležitou, natož za nezbytnou, je propastný rozdíl. Bojujeme tedy na dvou frontách nebo proti dvěma baštám nevěry – první je pravda Písma o identitě Otce a Syna a druhou je *důležitost* této pravdy. Poznání pravdy nepřináší vítězství, pokud se nezabýváte též jejími obrovskými důsledky, její konečnou hodnotou a tím, proč je důležitá. Co zůstává skryto, je to, že naše reakce na pravdu odhaluje naše srdce.

Bylo by dobré vidět sami sebe jako příjemce pravdy stejným způsobem, jakým reagovali lidé v podobenství o rozséváči. Do které ze čtyř kategorií půdy byste zapadli? Skutečnost, že musíme mít vášeň pro pravdu, abychom byli spaseni, by měla mluvit za vše – ale mluví? Šťastné jsou vaše oči, když vidíte pravdu – ale co pak? Dalším krokem je začít ji milovat, natolik, abyste ji bránili, a natolik, abyste byli ochotni zaplatit za ni cenu, možná i tím, že se stanete terčem posměchu. Jeden statečný učitel Bible to vyjadřuje takto: Jakou pevně zakořeněnou hromadu nedorozumění je naším úkolem odstranit!

Co řekl Ježíš k této otázce? Řekl, že Šema (modlitba prohlašující, že Pán, náš Bůh, je jediný Pán) je nejdůležitější ze všech příkázání. Je šokující, že Šema v křesťanství prakticky chybí. Šema tvořila základ Ježíšova učení. Je ústředním bodem Ježíšovy víry. A tak si musíme položit otázku: Máme stejnou víru jako Ježíš?

Nebezpečná pravda?

Jaká je cena nebezpečné pravdy? Pro Sokrata to byl bohlav. Pro Ježíše to byl kříž. Největší hlasy pravdy a nejodvážnější osobnosti v dějinách sdílejí jeden osud: umlčení. Dnes jsou zbraně digitální. A bojištěm je vaše mysl.

„Jedním ze základních problémů charismatického hnutí (sahajícího až k jeho počátkům před více než 100 lety) je, že intelekt je nepřítelem víry. Nezapojená mysl je nepřítelem křesťana. Je přítelem falešného učitele.“⁵ Intelekt musí být zapojen, aby nám mohl říci, zda to, co slyšíme, je víra Ježíše. Pokud si tuto otázku nepoložíme a neprovedeme srovnání, povede to k přijetí falešného učení.

Kéž by existovalo sérum pravdy, rychlejší způsob, jak poznat pravdu, jakési včasné rozpoznání, které bychom mohli pěstovat v tomto světě nekonečného hluku. Víme, že to nemůže být tak snadné, ale můžeme a musíme rozvíjet jakýsi praktický rozlišovací smysl spolu s hladovostí po pravdě, která tuto vášeň bude živit. Pokud jsme jako věřící v jediného Boha byli někdy vnímáni jako arogantní, pak se za to stydíme, protože to odrazuje lidi a je to zrada samotné Pravdy, o kterou jde. Hanba věřícím, kteří pošpiní samotnou Pravdu, kterou vyznávají. A je to přímá neposlušnost vůči Pavlovým slovům, když nám říká, abychom napodobovali Ježíše v jeho pokoře.

Jako bibliční unitáři máme představu, která je v křesťanském prostředí a pro většinu lidí téměř neznámá. Jak žijeme v souladu s pravdou o jediném Bohu? I zde vstupují do

⁴ A my moc dobře víme, jak těžké to může být!

⁵ Justin Peters

hry vášeň pro Pravdu a odvaha. Jsme obklopeni slabostí, ale *nesmíme ji respektovat* u druhých *ani tolerovat u sebe samých*. Zdá se, že trpíme „nedostatkem odvahy“, ale stejně jako tělo musí mít páteř, tak i věřící musí rozvíjet odvahu. Alternativou je být k ničemu, což je opravdu strašná věc, kterou lze říci o člověku nebo organizaci. Musíme zdokonalovat schopnost žít jako bibličtí unitáři ve vsí pokoře. Nemáme právo být ničím jiným než poslušnými a odvážnými.

Někdy si musíme položit otázku – co vlastně *děláme*? Co *vypovídá* příklad mého života? Jakou lekci náš život předává? Schválíme nahrazení pravdy upřímností? Je možné, že víra mnoha křesťanů je vírou, před kterou Písmo *varuje*? Je možné, že tato víra ve skutečnosti *zneuctívá* jak Boha, tak Ježíše? Jak se Otec a Syn cítí ohledně našeho mlčení o tom, kým jsou?

Není úlohou mou ani Restoration Fellowship řídit vaše společenství, ale pouze naléhat, abychom otevřeně a upřímně stáli za jediným Bohem a Jeho Mesiášem a – to je třeba říci – za vším, co náš Mesiáš učil. Právě zde se *odvaha protíná s vírou*. *Nemáme snad bojovat za víru?*

Žádní jiní bohové a žádné modly

Ačkoli jsem v tomto článku kladla velký důraz na naši víru v Otce jako v jediného pravého Boha, neznamena to ani nenaznačuje, že zbytek Ježíšova učení není podstatný. Stejně tak nelze víru v jediného Boha oddělit od Božího evangelia o Království (Bůh bez svého evangelia o Království je nemyslitelný). Podstatná jsou také související učení o jediné naději, jediné víře, jediném křtu a jediném duchu.

Pojďme společně kráčet po méně proslapané cestě s těmi, kteří mají „stejnou drahocennou víru“. Žijme v souladu s Pravdou, kterou jsme získali, a upevňujme se v této

Pravdě tím, že se upevníme v Ježíšově učení, které je přesně učením jeho Otce.⁶ Bez těchto slov jsme ztraceni na moři a zranitelní vůči každému větru, který vane naším směrem. Zamysleme se nad tím, jak by naše přesvědčení měla omezovat a usměrňovat naše chování. Jistě jsme omezeni Božími příkázáními?! Proměňme svou víru v činy.

Stát za nadějí Izraele

**Anthony Buzzard,
z teologické konference z roku 1999**

Cílem tohoto článku je zaměřit se na chápání evangelia z pohledu Božího království, které podle mého názoru představuje naprosto nezbytnou korekci současných populárních a všudypřítomných výkladů evangelia. Chápu evangelium spásy jako poselství naděje pro lidstvo založené na slibech „semene a země“ – „semene a půdy“ –, které dal Bůh Abrahamovi a Davidovi a které Bůh splnil skrze Mesiáše a Syna Božího, pána Ježíše.⁷ Biblické evangelium se tedy nezabývá pouze spásou jednotlivce. Poskytuje Velký plán, podle kterého Bůh pro sebe získává zpět vzpurnou planetu Zemi. Naším úkolem jako věřících je přizpůsobit se tomuto božskému programu a sehrát svou roli v procesu obnovy, ve kterém je Bůh zapojen.

Nejprve trochu osobní zkušenosti: Na jaře roku 1956 jsem seděl ve svém pokoji v Oxfordu a přemýšlel o svém nově objeveném nadšení pro Bibli a Ježíšovo učení. (Máma s tátou mi právě domluvili návštěvu u psychologa, aby zjistili, zda mi mozek stále funguje, jak má: později jsem byl prohlášen za duševně zdravého, navzdory mému náboženskému nadšení, které přátelé a příbuzní v Anglikánské církvi nepovažovali za normální.) Přemýšlel jsem konkrétně o způsobu, jakým moji evangelikální přátelé z Oxfordské meziuniverzitní křesťanské unie (OICU) pre-

⁶ Bůh schválil a požehnal Ježíši, když ten zavedl novou smlouvu

⁷ „Můj pán“ (*adoni*) ze Žalmu 110:1, verš, na který se v Novém zákoně odkazuje celkem 23krát.

Adoni je vždy oslovení lidského nebo andělského nadřazeného (195krát), nikdy však Boha, který je *Adonai* (449krát).

zentovali to, čemu říkali evangelium. A všimněte si, že jejich naléhání na lidi, jako jsem já, aby se „nechali spasit“, naznačovalo, že *normální* postup Anglikánské církve (křest nemluvňat, biřmování biskupem a formální docházka do kostela „když se zrovna naskytne příležitost“, v případě mnohých „narozen, oženil se a zemřel“) mě ve skutečnosti vůbec nespasil.

Od samého počátku jsem měl nepříjemný pocit z toho, jak evangelikálové pojetí své teologie „získej spásu“. Připadalo mi to jako něco umělého, šablonovitého, postrádajícího bohatost biblických textů. Opíralo se to o poněkud rafinované kombinování veršů z Římanům a možná i z Jana. Ale co mě už tehdy zarazilo, bylo to, že **Ježíšovo učení** se v „evangelikálním“ evangeliu zdálo být mnohem méně významné. A přece nebyl Ježíš vzorovým kazatelem evangelia? Ne, bylo mi řečeno, Ježíš nějakým způsobem *byl* evangelium! A zkoumání spásného poselství evangelia, jak je kázal historický Ježíš, se zdálo být tabu. Strávil jsem asi 45 let přemýšlením o tom, jak a proč se věci zvtly. Stále si myslím, že je metodologicky chybný systém, který představuje evangelium jako Ježíšovu smrt a vzkříšení, ale ne jako to, že *kázal a učil evangelium*. „Vy mi říkáte **učitel** a Pán,“ řekl Ježíš, „a děláte dobře“ (Jan 13:13). Hodně se mluví o tom, že Ježíše nazýváme Pánem, ale neměl by být nazýván také Rabínem?

Tento problém můžeme vyjádřit takto: „Ježíš přišel, aby vykonal třídenní dílo,“ řekl Billy Graham, „aby zemřel, byl pohřben a byl vzkříšen.“ Porovnejte to s Lukášem 4:43: „Musím zvěstovat evangelium o Božím království i v jiných městech; to je důvod, proč mě Bůh pověřil.“ To mi připadá jako brilantní misijní prohlášení, ale kolik církví si ho přijalo za své?

Pavel a Skutky apoštolů

Podívejme se na Pavla a evangelium. Domnívám se, že při zkoumání tohoto tématu zjistíme, že řešením všech současných

problémů ve výuce a kázání je vrátit hebrejskou Bibli, Starý zákon, na významné místo, které zaujímala ve výuce všech těch novozákonných průkopníků víry, přičemž Ježíš je hlavním příkladem kazatele a učitele, který byl hluboce ponořen do hebrejské Bible a naděje na Boží království pro Izrael.

Některá z nejvíce odhalujících a zásadních učení víry jsou obsažena v Lukášových zprávách o tom, co Pavel učil jako evangelium, jak je uvedeno v knize Skutků. V populárním evangelikalismu přetrvává tendence studovat Pavla pouze na základě jeho epistol (často za praktického opomíjení Ježíše v synoptických evangeliích). Pavel je především obtížný pro nestálé a nevzdělané, poznamenává Petr ve 2. Petrově 3:16: „V jeho listech jsou některé věci, které jsou těžko srozumitelné, a které nevědomí a nestálí překrucují ke své vlastní záhubě, stejně jako překrucují i ostatní Písma.“

Zadruhé, Pavel ve svých epistolách nepsal neobráceným lidem, aby jim říkal, jak se stát křesťanem. Předpokládá základní znalosti a mnoho věcí bere jako samozřejmost. Přesto letáky nabízející spásu trvají na tom, že nám předkládají *izolované verše* z Římanům jako prezentaci spásného evangelia.

Skutky apoštolů nám tedy tyto mezery krásně vyplňují. Ve Skutcích 20 je zaznamenána Pavlova řeč na rozloučenou v Milétu. Řeči na rozloučenou jsou obzvláště cenné jako svědectví o tom, co je člověku nejbližší a nejdražší. V řeči na rozloučenou zaznívají slavná poslední slova, v Pavlově případě určená budoucím generacím.

Poslechněte si tedy Pavla ve Skutcích 20: „Svědčil jsem Židům i pohanům o pokání vůči Bohu a víře v našeho pana Ježíše Mesiáše... Mou touhou je dokončit svůj úkol a službu, kterou jsem přijal od pána Ježíše: svědčit o evangeliu Boží milosti... Mezi vámi všemi **jsem chodil a kázal evangelium Království**... Nezdráhal jsem se vám zvěstovat celý Boží plán“ (Skutky 20:21, 24, 25, 27).

Evangelium Boží milosti (v. 24) je prostě synonymem pro evangelium Božího Králov-

ství (v. 25). Jak uvádí F. F. Bruce s ohledem na své odpůrce z tábora dispensacionalistů:

„Boží milost zjevená v Kristu je předmětem dobré zprávy. Z porovnání tohoto verše [Skutky 20:24] s následujícím veršem je zřejmé, že kázání tohoto evangelia je totožné s hlásáním Království“ (*Commentary on Acts*).

Pavel se nebál prezentovat posvátný úkol, který mu Ježíš svěřil: evangelium Božího království. V typickém novozákonním stylu Pavel dále ztotožňuje evangelium království se „**slovem**, které vás může posílit a dát vám dědictví [království] mezi všemi, kteří jsou svatí“ (v. 32).

Všimněte si však, do jak žalostného stavu zmatku se evangelikalismus dostal. V říjnu 1996 jsem napsal Dr. Erwinu Lutzerovi z Moody Bible Institute a zeptal se ho na evangelium milosti a evangelium království. Zde je jeho odpověď:

„Věřím, že evangelium království se liší od evangelia Boží milosti. Evangelium království se týkalo přípravy izraelského lidu na příchod tisíciletého království... Evangelium milosti nemá nic společného s Královstvím jako takovým, ale je poselstvím pokání, které z nás činí členy Boží rodiny.“

Zde vidíme rozdělení a z toho vyplývající zmatek, který provází současné kázání evangelia. Tento názor Moody Bible Institute je všudypřítomný. Odděluje však Pavla od Ježíše, komplikuje evangelium a nakonec staví Ježíšovo evangelium Království do stínu.

Je to kuriózní, ale evangelikálové mají rádi výraz „evangelium milosti“, ale málokdy, pokud vůbec, uvádějí Pavlův definující výraz v bezprostředně následujícím verši: evangelium Království. V dispensacionalismu je rovnocennost těchto dvou pojmů systematicky popírána.

Existují i další úžasné náhledy do Pavlovy mysli, které ukazují, že byl skutečným farizejem a křesťanem ve svém chápání budoucí naděje – a tedy stoupencem hebrejské Bible jako základního zdroje evangelia.

„To ti přiznávám,“ říká Pavel se zvučnou jistotou guvernérovi Felixovi: „podle cesty,

kteřou nazývají sektou, sloužím Bohu našich předků [Bohu židovského unitárního mono-teismu], věřím všemu, co je napsáno v Zákoně a prorocích. Mám v Boha stejnou naději jako oni [jeho žalobci] – že nastane vzkříšení spravedlivých i nespravedlivých... Právě kvůli vzkříšení mrtvých dnes před tebou stojím na soudu“ (Skutky 24:14–21).

Jak triviální se všechny tyto velké otázky jevily Felixovu nástupci Festovi, zaznamenává Lukáš ve Skutcích 25:19: Židé „měli s Pavlem několik bodů neshody ohledně svého vlastního náboženství a ohledně mrtvého muže jménem Ježíš, o kterém Pavel tvrdil, že žije.“

Z římského hlediska šlo jen o další podivnou pověru a „vnitřní“ spor mezi Židy. Festus věděl lépe než mnozí moderní křesťané, že Pavlovo křesťanství bylo vrcholným rozkvětem judaismu, který ovšem umožňoval nové pojetí jednoty Židů a pohanů v Kristu a zboření oddělovací zdi.

Všimněte si, jak pevně zůstává Pavel zakořeněn ve svém farizejském původu, který byl zcela slučitelný s vírou v Ježíše: „Žil jsem jako farizej, člen nejpřísnějšího směru našeho náboženství. Nyní tu stojím před soudem kvůli své naději ve slib, který dal Bůh našim otcům, slib, jehož naplnění očekává našich dvanáct kmenů, když den a noc horlivě uctívají Boha. Právě kvůli této naději jsem obžalován Židy, Vaše Veličenstvo! Proč si někdo z vás zde myslí, že je neuvěřitelné, že Bůh vzkřísí mrtvé?“ (Skutky 26:5-8).

Opět zůstaly zásadními body Pavlovy teologie ty, s nimiž ho sám Ježíš uvedl do služby: „Jmenuji tě služebníkem a svědkem ... Vysvobodím tě od tvého lidu i od pohanů, k nimž tě posílám. Máš jim otevřít oči, aby se obrátili z temnoty ke světlu a z moci Satana k Bohu [srov. Kol 1:13], aby přijali odpuštění hříchů a dědictví [tj. Království] mezi těmi, kteří jsou posvěceni vírou ve mne... Bůh mi pomáhal až do dnešního dne [bylo to asi v roce 60 n. l.], a tak tu stojím, abych svědčil lidem každého postavení, a neříkám nic jiného než to, co proroci a Mojžíš předpověděli,

že se stane: že Mesiáš bude trpět a jako první vzkříšený z mrtvých bude zvěstovat světlo jak našemu lidu, tak i pohanům“ (Sk 26:16–23).

Ve Skutcích 28 Pavel znovu prohlašuje: „Pro naději Izraele jsem spoután těmito řetězy“ (Skutky 28:20). Pavel má pouze jedno evangelium, které, jak vidíme ve Skutcích 28:23, přináší nejprve židovskému lidu. Všimněte si jeho evangelizační metody: Poté, co Pavlovi židovští posluchači připomněli, že patří k „sektě, proti níž se všude mluví“ (v. 22), Pavel přistoupil k hlásání evangelia. To je mnohem více než „tři snadné kroky ke spáse v Římanům 10“. Na úkol hlásání evangelia je vyhrazen celý den:

„Stanovili si den, kdy se s ním setkají, a pak přišli v ještě větším počtu na místo, kde bydlel. Od rána do večera jim Pavel vysvětloval, vážně svědčil o Božím království a snažil se je přesvědčit o Ježíši jak z Mojžíšova zákona, tak z proroků. Někteří z nich byli přesvědčeni tím, co Pavel říkal, ale někteří odmítli uvěřit“ (Skutky 28:23-24).

Pavel pak přinesl „**tuto** spásu“ – v poselství evangelia nedošlo k žádné změně; stále jde o „tuto Boží spásu“ – pohanům (Sk 28:28). Připomíná nám to Ježíšovo kázání Božího evangelia (Mk 1:14–15) a „**toto** evangelium o království“ (Mt 24:14). Právě toto poselství spásy, říká Pavel, má být zvěstováno pohanům a oni ho skutečně budou poslouchat. Poté zůstává celé dva roky ve svém pronajatém příbytku, vítá všechny, kdo k němu přicházejí, „hlásá evangelium Božího království a učí o pánu Ježíši Mesiáši s naprostou otevřeností a bez omezení“ (Skutky 28:30-31).

Jak velmi byl Pavel mužem Velkého poselství. Neřekl snad Ježíš, že apoštolové mají učit *všechno*, co on učil, všechny národy? Pavel byl přesně jako jeho Mistr. Porovnejte jejich evangelizační styly:

Ježíš „přivítal zástupy a začal k nim mluvit o Božím království“ (Lukáš 9:11)

Pavel „přijímal všechny, kdo k němu přicházeli, a zvěstoval evangelium o Božím krá-

lovství a učil o pánu Ježíši Mesiáši“ (Skutky 28:30–31).

Je proto zásadní a systematickou chybou stavět slova Pavla v Římanům 10:9–10 proti jasnému důkazu toho, co Pavel kázal jako evangelium. Římanům 10:9–10 je vykládáno tak, že vyznání Ježíše jako pána a víra v jeho vzkříšení jsou jediným podstatným jádrem evangelia. Kontext je však nanejvýš důležitý, a stejně jako je výraz „odloučen od těla a přítomen u Pána“ vytržen z kontextu uprostřed Pavlovy úvahy o vzkříšení a tím pádem špatně pochopen, tak i Římanům 10:9–10 je vytrženo z kontextu v Římanům 10:17, kde Pavel dochází k závěru, že „víra přichází ze slyšení Mesiášova evangelia“. Závěrem bych rád zdůraznil, že jsem se vždy snažil vštípit svým studentům skutečnost, že „**slovo**“ v Bibli není obecný termín pro Bibli. Bible se obvykle nazývá „Písmo“, ale „**slovo**“ je odborný termín pro spásné evangelium týkající se Božího království a pravdy o Ježíši. Pavel zakončil svou úžasnou kariéru „slavnostním svědectvím o Ježíšově příchodu a jeho království“. Poté říká: „Kázej **slovo**“ (2 Tim. 4:1-2). Není těžké pochopit, co myslel tím „**slovem**“. Bylo to totéž **slovo**, které pohánělo Ježíše k neúnavné putovní službě v Galileji (Lukáš 4:43). Právě aby slyšeli toto „**Boží slovo**“, tlačily se k němu davy (Lukáš 5:1). A byla to ta samá spása, kterou Pavel vytrvale zvěstoval pohanům (Skutky 28:28-31).

Komentáře

- Děkuji za všechny vaše měsíční zpravodaje, které jsou inspirativní a přinášejí hluboké postřehy. Rád bych se vyjádřil k dubnovému číslu:

Terry Anderson napsal skvělý inspirativní článek a ukazuje jasný směr k naší blažené naději. Poslední dobou jsem se dozvěděl mnohem více o tom, jak fungují falešné náboženské organizace a jak ovládají lidi, a vidím, že v budoucnu bude třeba vykonat mnoho práce, abychom odhalili pravdu a znovu naučili lidi pravému životu, jak jej zamýšlel Bůh. Je prostě neuvěřitelné, jak mo-

hou být lidé oklamáni a jakou kontrolu mohou mít vůdci nad lidmi. Zjevení hovoří o tom, že Babylón dostane dvojnásobnou odplatu za vše, co udělal (18:6). Pokud to chápu správně, ať už se to uskuteční jakkoli, až ti vůdci tím projdou, už *nikdy* nebudou páchat stejné přestupky.

Anthony, ve svém dobře napsaném článku uvádíš: ‚Modlářství je největším ze všech teologických zločinů, stejně špatným jako prostituce.‘ Souhlasím, až na to, že to říkáš příliš jemně. Po vyslechnutí mnoha svědectví od lidí, kteří vyšli z falešných náboženství, bych řekl, že modlářství je mnohonásobně horší než prostituce. Není pochyb o tom, že existují různé úrovně dopadu, pokud jde o ničivou sílu prostituce, ale rozsah falešného náboženství je mnohem větší.

„Článek o ‚pekle‘ od Dr. Clarka Pinnocka je dobrý, ale dalo by se o tom říci mnohem více. V knize *Christ Triumphant* zesnulého Thomase Allina je jedna kapitola, kde klade

dvě otázky, které dokazují, že *nikdo* té lži skutečně nevěří. Jedna otázka zní: kdo by mohl mít děti, kdyby existovala sebemenší šance, že jejich dítě skončí v ‚pekle‘, jaké si představují? Zadruhé, jak správně poukazuje, nikdo se nechová tak, jako by tomu věřil. Abych to zkrátil, stejně jako ve velké části církevních dějin jde především o moc a ovládání lidí. Ty falešné církve existují ne proto, aby učily Boží pravdy a Jeho skutečnou naději, ale aby ovládaly lidi. Doktrína o „pekelném ohni“ ve skutečnosti dělá z Všemohoucího Boha monstrum horší než všichni diktátoři minulosti a současnosti dohromady.

Chtěl bych také poděkovat tobě, Anthony, a všem, kterým je třeba poděkovat za nedávnou teologickou konferenci 2026. Děkuji za všechna skvělá poselství, která udržují pravdu naživu v době, kdy se věci stávají těžšími kvůli všem těm rozkolům v doktrínách, které se dějí.“ — *Kanada*